

101860

ton mellom representanter for England, U. S. A. og Canada. Forhandlingene skal påskyndes for at man kan avgi rapport til Eden og Stettinius før disse reiser til San Francisco.

på de idéer, på det statssystem som kunde bli dets redning fra arbeidsløshet, økonomisk slaveri, krig og kaos. Ned med nasjonalsocialismen, knut Tyskland, slipp Asias horder løs fra

er også satt. Ikke så lite grunnalet er allerede nådd, det meste under gjest etter hvert vil det no bli sagt i gang med spesiellretting og mång, så alt er ferdig til storoffensiven begynner sist i april — hvis været da blir laglig.

Men regnet for svrig, så ste vankelighetene med knott vil være over om et stort utstyrspakke av ver gynne å gjøre seg.

Sveitinst i Kvinn

Kvinnahunden hadde Handstandens Hunderdragsholder var natos Henrichsen, som talte. Foredraget var meget god og ble fulgt med stor berøringskraft. Flyktledere appell til hirdkvinnene: vitet i denne krevende var det opplysing av os samt sang og musikk av egne krefter.

Smanu

Tidlig norgesskrivere har en del historiere fra og til uliminellig tilslutning ved Færøyene. Under høyre mot flakkende fram avslanget i befolkningen ikke og fuglene som etterlot sette vika opp i landet og hadde hørt om hjelpe fra bygd og landsbygda. 10. oktober var det først klart. Det er en så alt for takknemlig oppgave å karakterisere denne hjelpe — både dens kvalitet og dens kvantitet — at jeg renoncerer.

Men for oss består et annet spørsmål: Hvorfor var ikke hjelpen like stor som hørt det godt til? Etter høytiden av statsmaktenes innmating av Norge, etter at tyskerne hadde besatt det, ville bli lovlig. Og så fikk vi i går den 9. juni te inntekten etter at vi ble trukket inn i krigen, meldingen om at også hjelpen for Nord-Norge var trukket tilbake, fordi det var nødvendig for vestmaktene å samle alle sine krafter på andre front.

Før oss er det bare i konstateret at vi er forrådt, at vi var inntatt som offer for vestmaktene krig mot det nye Tyskland, og at vi no kastes til buntene når man ikke lenger har interesse av oss som krigsfanger. (Fortsl.)

Victor Mogens om krigen i Norge.

Vestmaktene hadde planlagt et angrep på vår kyst den 23. mars 1940.

Tyskland hadde den største interesse av å bevare vår nøytralitet.

Vi er forrådt! Det var det største vanvitt i vår historie å opprettholde krigstilstanden mot Tyskland.

Etter bladet «ABC» for 13. juni 1940 gjengir vi in ekstenso den tale som Victor Mogens holdt i krigskastingen den 11. juni 1940. — Landsmann!

Den 9. april ble vårt land krigsskueplass for de kjempende stormakter — og hva verre var: vi ble selv, krigrende — uten å være interessert i de krigsmål som disse stormakter hadde oppstilt for sin kamp. Vi opplevde det tilsvanelatende merkelige tilfelle, at tyske og allierte stridskrefter i samme øyeblikk var på veg mot vår kyst — ja, det så ut som et tilfelle, men det hadde i virkeligheten sin ganske naturlige sammenheng.

Som vi husker fant England — og deretter Frankrike — det nødvendig å garantere Polen, dvs. dette land følte seg truet av de tyske revisionskrav. Vestmaktene samlede militærmakten still bak Polens nej til det tyske forslag om en fredelig løsning av et problem, som en gang måtte løses.

I løpet av 18 dager var Polen knust, uten å ha sett antyding til hjelpe fra garantistatene, og Hitler spurte i sin riksdagstale den 6. oktober om det ikke kunde være tid til å forhandle om en omfattende ordning av alle problemer, som kunde gi «alle en følelse av sikkerhet og ro» og dermed av fred.

Predisponerte ble avvist. Den 12. oktober erklærte Chamberlain i parlamentet, at England ville kjempe videre — for de små nasjoner.

Imidlertid fortsatte denne merkelige krig. Og vi kom — etter våre store øfre på den britiske blokkadekrigs alter — fram til den svarteste dag i vår historie den 9. april 1940, den dag da store flåtestyrker fra begge de krigførende parter samtidig dampet mot vår kyst. Et tilsvanelatende merkelig tilfelle av samtidighet. Men alt har

sin forklaring, også denne merkverdighet.

Sammenhengen er følgende. Vestmaktene hadde etter sju måneders krig innsatt, at de ikke kunde beseire Tyskland ved et frontalt angrep mot den enno i dag urokkelige vestvoll, som de aldri har våget noe alvorlig angrep mot. De så seg derfor om etter muligheter for angrep fra flanken — fra sør eller nord. Finnland stod lenge under diskusjon som en mulighet, men finnene forstod hensikten, og den finske appell om militær intervension kom ikke, trost sterkt press. Det neste land, som kom i faresonen var Norge. Dets nøytralitet gav Tyskland et fredet farvann langs vår kyst, og i Narvik hentet Tyskland den svenske malm. En besettelse av den norske kyst var derfor det virksomste middel til å gjøre sjøblokaden mot Tyskland helt effektiv.

Tyskland hadde derimot den største interesse av å opprettholde vår nøytralitet.

som bodet det store fordeler, mens det på den annen side ikke hadde noen interesse av å splitte sine krefter ved utvidelse av krigsskueplassen til et så vanlig land som Norge. Dette er egentlig selvvissende.

De offentliggjorte dokumenter har også levert et uimotsigelig bevis for at vestmaktene hadde planlagt et angrep på vår kyst den 23. mars og det ble innledet den 7. april.

Men jeg bygger også på et enno ikke offentliggjort dokument, som er i min besittelse, og som gjengir en uttalelse av den britiske minister i Oslo, etter at han var kommet over grensen til Sverige. Denne uttalelse går ut på at det allerde innledede britiske angrep på Norge hadde til hensikt både å lokke tyske flåtestyrker ut i Nordsjøen og tvinge tyske tropper

styrker fra vestfronten og den belgisk-hollandske grense nordover,

for at vestmaktene deretter kunde gjennomføre sitt angrep mot Tyskland gjennom Belgia og Holland. På spørsmål fra min hjemmeemann — hvis pålitelighet jeg innstår for — om hvordan det da kunde gå til at tyskerne kom først, svarte den britiske minister:

«De må ha hatt et bedre spion-

system i England enn vi selv visste.

Men denne gittmrende tyske etterretningstjeneste gir oss altså forklaringen på at to fiendtlige flåtestyrker samtidig var underveis mot vårt land, den ene for å angripe det, den annen for å forhindre at dette angrep lyktes. Tyskerne kom først. Det dreide seg om timer. Det er ikke usannsynlig, at det var til vår lykke. Hvis den annen part var nådd først fram må vi gå ut fra, at vår regjering og våre militære affer ville satt alt inn på å forsøre vår nøytralitet også mot den kant, og vi ville under dette forsvar vårt henvist til tysk hjelpe. Det er grunn til å tro at den ikke ville blitt så valen, som den vi omsider fikk fra den annen part, og hadde tyskernes vært nadt til å fravriste sine fiender Oslo, Bergen, Trondheim og andre kystbyer med makt, ville det neppe vært mer iøyne av disse byer enn det i dag er av Warszawa eller Rotterdam. Den hjelpe vi fikk ble — vi må vel ha lov til å si gudskjelov — ikke fullt så effektiv, selv om den har kostet oss atskillig.

Det var langt fra meg å bebreide våre statsmakter, at de — riktignok på en merkelig måte — reiste motstand mot den makt, som tilfeldigvis ble angriperen. Hvis jeg skal bebreide disse statsmakter noe må det være at de gjennom stortingsperioden etter stortingsperioden hadde gjort det umulig for oss å reise noe effektivt forsvar. At de hadde nektet våre gutter sveven og våpen, at de hadde forhindret våre offiserer fra å dyktiggjøre seg for å kall, at de hadde overhört alle alvorlige advarsler, at de brukte skattekongenes penge til luksus og partipolitisk reklame i stedet for til landets forsvar, at de endelig oppstilte og proklamerte teorien om et etikkelforsvar, men i farens stund forlangte at dette forsvar skulle være et eksistensforsvar — alt dette kunde jeg tenke meg å bebrede disse statsmakter, men dette angrep

retter jeg ikke mot dem for alvor, for en gang i fremtiden får anledning til å forsøre seg.

Og jeg vil straks nevne et viktig moment, som tjener til denne unnskyldning. De reiste motstand på sin hode, ikke minne i tilfet til England løfte om hjelpe. Den 10. april ble dette løfte gjentatt i de høgtidligste former i det britiske parlamentet av statsminister Chamberlain.

Han lovet oss «all den støtte og bistand, som det står i de alliertes makt å gi». I tilfet til dette løfte ble våre sørner sendt i ilden mot verdens sterkeste militærmakt,

og ikke var dem for, at de gav oss beviset for, at vår forsvarsvilje ikke er drept under 128 års fred og den synmatiske undergraving av vårt forsvar.

Men vi måtte være på det røde mact, så alle hadde vi intet høp i denne kamp, som vi ble kommandert ut i. Vi måtte støle på hjelpen.

I dag kan vi bedømme den — som Polen kan bedømme den som Holland og Belgia kan bedømme den. Det er sikkert mange av mine lektre som har bedre anledning enn jeg til å føle en dom over verdien av den hjelpe som det stod i de alliertes makt å yte oss. Hvis vi skal bedømme denne maktet fra verdien av denne hjelpe, da har os også utgangen av denne krig, lengst måttet være klar. Det er en så alt for takknemlig oppgave å karakterisere denne hjelpe — både dens kvalitet og dens kvantitet — at jeg renoncerer.

Men for oss består et annet spørsmål: Hvorfor var ikke hjelpen like stor som hørt det godt til? Etter høytiden av statsmaktenes innmating av Norge, etter at tyskerne hadde besatt det, ville bli lovlig. Og så fikk vi i går den 9. juni te inntekten etter at vi ble trukket inn i krigen, meldingen om at også hjelpen for Nord-Norge var trukket tilbake, fordi det var nødvendig for vestmaktene å samle alle sine krafter på andre front.

Før oss er det bare i konstateret at vi er forrådt, at vi var inntatt som offer for vestmaktene krig mot det nye Tyskland, og at vi no kastes til buntene når man ikke lenger har interesse av oss som krigsfanger. (Fortsl.)